

Αθήνα, 31-05-2012

Αριθ. Πρωτ.: Γ/ΕΞ/3304-1/31-05-2012

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ**

Ταχ. Δ/ση: ΚΗΦΙΣΙΑΣ 1-3

115 23 ΑΘΗΝΑ

ΤΗΛ.: 210-6475600

FAX: 210-6475628

Α Π Ο Φ Α Σ Η 96/2012

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα συνεδρίασε σε σύνθεση Τμήματος στο κατάστημά της την 29.5.2012 μετά από πρόσκληση του Προέδρου της, προκειμένου να εξετάσει την υπόθεση που αναφέρεται στο ιστορικό της παρούσας. Παρέστησαν οι Γ. Μπατζαλέξης, Αναπληρωτής Πρόεδρος, κωλυμένου του Προέδρου της Αρχής Π. Χριστόφορου, Γ. Λαζαράκος, ως εισηγητής και Π. Τσαντίλας, αναπληρωματικά μέλη, σε αντικατάσταση των τακτικών μελών Α.-Ι. Μεταξά και Α. Πράσσου, αντίστοιχα, οι οποίοι αν και εκλήθησαν νομίμως εγγράφως δεν παρέστησαν λόγω κωλύματος. Παρούσα χωρίς δικαίωμα ψήφου ήταν η Κ. Καρβέλη, νομικός ελέγκτρια, ως βοηθός εισηγήτρια, η οποία αποχώρησε μετά τη συζήτηση της υπόθεσης και πριν από τη διάσκεψη και τη λήψη απόφασης και η Ε. Παπαγεωργοπούλου, υπάλληλος του τμήματος διοικητικών και οικονομικών υποθέσεων, ως γραμματέας.

Η Αρχή έλαβε υπόψη τα παρακάτω:

Με την με αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/3304/8.5.2012 αίτησή του προς την Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, η Δ/ση Εφέδρων Πολεμιστών-Αγωνιστών-

Θυμάτων και Αναπήρων πολέμου (ΔΕΠΑΘΑ) του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας ζητά την άδεια της Αρχής, προκειμένου να επιτρέψει την πρόσβαση στο τηρούμενο αρχείο της σε τρεις ερευνητές συνεργαζόμενους με το Ίδρυμα της Βουλής των Ελλήνων, στο πλαίσιο της έρευνας για τη συγγραφή της μελέτης «Οι ήρωες των Ελλήνων: Οι καπετάνιοι, τα παλικάρια και η πολιτική της αναγνώρισης των εθνικών αγώνων (19^{ος}-20ός αιώνας)», η οποία θα εκδοθεί από το ίδρυμα.

Συγκεκριμένα, οι Α (Διεθνές Πανεπιστήμιο της Ελλάδας) και Β (Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας) χρειάζεται να μελετήσουν την αλληλογραφία της αναγνώρισης Αντιστασιακών Οργανώσεων της περιόδου 1945-1974, που τηρείται στο αρχείο της ΔΕΠΑΘΑ. Το υλικό που ενδιαφέρει δεν είναι τα προσωπικά στοιχεία μεμονωμένων αιτούντων, αλλά η αλληλογραφία των οργανώσεων με τις υπηρεσίες του υπουργείου καθώς και οι σχετικές αποφάσεις. Επειδή όμως είναι δυνατόν στην αλληλογραφία αυτή να περιέχονται και προσωπικά ευαίσθητα δεδομένων προσώπων εν ζωή, για τον λόγο αυτό ζητείται η χορήγηση αδείας για την πρόσβαση σε αυτό το υλικό.

Στο ίδιο ερευνητικό πλαίσιο ο Γ, διδάκτορας Ιστορίας, χρειάζεται να μελετήσει το μεσοπολεμικό αρχείο των αιτήσεων αναγνώρισης των Μακεδονομάχων (1904-1908). Το τελευταίο κύμα αιτήσεων υποβλήθηκε την περίοδο 1961-63. Στην περίπτωση αυτή είναι δεδομένο ότι κανείς από τους αιτούντες δεν βρίσκεται εν ζωή.

Ο επιστημονικός υπεύθυνος του συνολικού έργου και επιμελητής της έκδοσης που θα αξιοποιήσει το υλικό της έρευνας είναι ο καθηγητής της Φιλοσοφικής Σχολής του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, Δ.

Μετά από εξέταση των προαναφερόμενων στοιχείων και κατόπιν διαλογικής συζήτησης,

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

1. Σύμφωνα με το άρθρ. 7 § 2 περ. στ' του ν. 2472/1997 «Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η συλλογή και η επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων, καθώς και η ίδρυση και λειτουργία σχετικού αρχείου, ύστερα από άδεια της Αρχής, όταν... η επεξεργασία πραγματοποιείται για ερευνητικούς και επιστημονικούς αποκλειστικά σκοπούς και υπό τον όρο ότι τηρείται η ανωνυμία και λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα για την προστασία των δικαιωμάτων των προσώπων στα οποία αναφέρονται». Το άρθρ. 2 στοιχ. β' του ίδιου νόμου ορίζει ότι στα ευαίσθητα

προσωπικά δεδομένα συγκαταλέγονται και αυτά που αφορούν στα πολιτικά φρονήματα και στην υγεία. Σύμφωνα δε με το άρθρ. 2 στοιχ. δ' του ιδίου νόμου ως «επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα» ορίζεται, μεταξύ άλλων, η συλλογή, η αποθήκευση, η εξαγωγή, η χρήση, η διάδοση, ή κάθε άλλης μορφής διάθεση των προσωπικών δεδομένων.

Το άρθρ. 4 § 1 στοιχ. α' και β' του ν. 2472/1997 ορίζει, μεταξύ άλλων, ότι ο σκοπός της επεξεργασίας πρέπει να είναι καθορισμένος, σαφής και νόμιμος, τα δε δεδομένα να είναι συναφή, πρόσφορα και όχι περισσότερα από όσα απαιτούνται ενόψει του σκοπού της επεξεργασίας.

Το άρθρ. 10 του ιδίου νόμου ορίζει τα εξής: «1. Η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα είναι απόρρητη. Διεξάγεται αποκλειστικά και μόνο από πρόσωπα που τελούν υπό τον έλεγχο του υπεύθυνου επεξεργασίας ή του εκτελούντος την επεξεργασία και μόνον κατ' εντολήν του. (...) 2. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να λαμβάνει τα κατάλληλα οργανωτικά και τεχνικά μέτρα για την ασφάλεια των δεδομένων και την προστασία τους από τυχαία ή αθέμιτη καταστροφή, τυχαία απώλεια, αλλοίωση, απαγορευμένη διάδοση ή πρόσβαση και κάθε άλλη μορφή αθέμιτης επεξεργασίας. Αυτά τα μέτρα πρέπει να εξασφαλίζουν επίπεδο ασφάλειας ανάλογο προς τους κινδύνους που συνεπάγεται η επεξεργασία και η φύση των δεδομένων που είναι αντικείμενο της επεξεργασίας. ...»

Από τις προαναφερθείσες διατάξεις προκύπτει ότι η επεξεργασία ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων επιτρέπεται υπό τις προϋποθέσεις του άρθρ. 7 § 2 περ. στ' του ν. 2472/1997, δεδομένου ότι ο σκοπός της επεξεργασίας - όπως, στη συγκεκριμένη περίπτωση, η επιστημονική έρευνα, είναι νόμιμος (βλ. και άρθρ. 16 παρ. 1 Σ.), σαφής και καθορισμένος και εφόσον τα δεδομένα που τυγχάνουν επεξεργασίας δεν υπερβαίνουν τον σκοπό της επεξεργασίας και λαμβάνονται τα οργανωτικά μέτρα για την ασφάλεια των δεδομένων σύμφωνα με το άρθρ. 10 του προαναφερθέντος νόμου.

2. Η Αρχή σύμφωνα με την πάγια νομολογία της χορήγησε σε ερευνητές την προβλεπόμενη στις διατάξεις του άρθρου 7 παρ. 2 στοιχ. στ' του Ν. 2472/1997 άδεια επεξεργασίας ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων για επιστημονικούς και ερευνητικούς σκοπούς (βλ. πρόσφατες αποφάσεις Αρχής 10/2011, 67/2011, 85/2011, 121/2011) με τους εξής όρους: α) η πρόσβαση στα σχετικά αρχεία να γίνει στο χώρο τήρησής τους, ώστε να μην εκφύγουν από την σφαίρα επιρροής του υπευθύνου επεξεργασίας β) οι αιτούντες την πρόσβαση θα εξάγουν από το αρχείο μόνο όσα

στοιχεία τους είναι κατά την επιστημονική κρίση τους απαραίτητα για την ολοκλήρωση του συγκεκριμένου ερευνητικού έργου, τα στοιχεία θα εξαχθούν σε ανώνυμη μορφή και γ) η ανωνυμοποίηση των προσωπικών δεδομένων θα γίνει κατά τα διάρκεια της πρόσβασης στα δεδομένα (καθώς, στις κρινόμενες περιπτώσεις, δεν προέκυψε η ανάγκη των αιτούντων-ερευνητών να συνδέσουν τα στοιχεία που ταυτοποιούν τα υποκείμενα με τα προσωπικά τους δεδομένα και να καταγράψουν πλήρη –μη ανωνυμοποιημένα- στοιχεία για την διεξαγωγή της έρευνας).

3. Επειδή, εν προκειμένω, ο προβαλλόμενος σκοπός επεξεργασίας – σύνταξης ιστορικής μελέτης, από επιστήμονες-ερευνητές, είναι καθορισμένος, σαφής και νόμιμος, κατά την έννοια του άρθρου 4 του Ν. 2472/1997. Επειδή ειδικότερα η ιστορική μελέτη θα εκπονηθεί από τρεις ερευνητές συνεργαζόμενους με το Ίδρυμα της Βουλής των Ελλήνων, στο πλαίσιο της έρευνας για τη συγγραφή της μελέτης «Οι ήρωες των Ελλήνων: Οι καπετάνιοι, τα παλικάρια και η πολιτική της αναγνώρισης των εθνικών αγώνων (19^{ος}-20ός αιώνας)», η οποία θα εκδοθεί από το ίδρυμα.

Εξάλλου, δεν τίθεται θέμα προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για τα πρόσωπα εκείνα, που έχουν αποθάνει, διότι μόνο ζώντα φυσικά πρόσωπα υπάγονται στο προστατευτικό πεδίο εφαρμογής του Ν. 2472/1997.

4. Επειδή, περαιτέρω, τυγχάνει εφαρμογής η διάταξη του άρθρου 7, παρ. 2, περ. (στ) του Ν. 2472/1997. Δηλαδή, η ζητούμενη συλλογή και επεξεργασία αφορά, εν μέρει, ευαίσθητα δεδομένα, και πρέπει να επιτραπεί, κατ' εξαίρεση και χωρίς τη συγκατάθεση των υποκειμένων, διότι πραγματοποιείται για ερευνητικούς και επιστημονικούς αποκλειστικά σκοπούς και υπό τον όρο ότι τηρείται η ανωνυμία και λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα για την προστασία των δικαιωμάτων των προσώπων στα οποία αναφέρονται.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Αρχή χορηγεί άδεια στην Δ/ση Εφέδρων Πολεμιστών-Αγωνιστών-Θυμάτων και Αναπήρων πολέμου (ΔΕΠΑΘΑ) του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας να επιτρέψει ως υπεύθυνος επεξεργασίας του σχετικού αρχείου, βάσει των διατάξεων του Ν. 2472/1997, στους συνεργαζόμενους με το Ίδρυμα της Βουλής των Ελλήνων ερευνητές Α, Β και Γ την πρόσβαση στο αρχειακό υλικό της υπηρεσίας και ειδικότερα στην αλληλογραφία της αναγνώρισης αντιστασιακών οργανώσεων της περιόδου 1945-1974, και στο μεσοπολεμικό αρχείο των αιτήσεων αναγνώρισης των

Μακεδονομάχων (1904-1908), με τους εξής όρους: η πρόσβαση στα ζητηθέντα στοιχεία να γίνει στο χώρο του αρχείου της ΔΕΠΑΘΑ, οι αιτούντες την πρόσβαση να εξάγουν μόνον όσα στοιχεία είναι κατά την επιστημονική κρίση τους απαραίτητα για την ολοκλήρωση για την ολοκλήρωση της μελέτης τους, να καταγράψουν μόνον το ιστορικό της υπόθεσης και όχι τα στοιχεία που ταυτοποιούν το ιστορικό με συγκεκριμένα πρόσωπα, που δυνατόν να βρίσκονται ακόμα στη ζωή, να εξάγουν τα στοιχεία σε ανώνυμη μορφή και να τηρήσουν την ανωνυμοποίηση σε κάθε μεταγενέστερη χρήση των δεδομένων αυτών.

Ο Αναπληρωτής Πρόεδρος

Η Γραμματέας

Γεώργιος Μπατζαλέξης

Ειρήνη Παπαγεωργοπούλου